

Tanácskozott a KISZ járásai küldöttértekezlete

Megválasztotta a vezető szerveket

A szegedi járás 25 községének több mint két és fél ezer ifjúkommunistája képviselőként a Tisza-szálló koncerttermében a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség szegedi járási küldöttértekezletére, a küldöttértekezlet elnökségében többek között helyet foglalt dr. Agoston József, a megyei pártbizottság titkára, dr. Kovács József, a járási pártbizottság első titkára, Tóth Szilveszterné, a megyei pártbizottság tagja, országgyűlési képviselő, Somodi Gyula, az MSZMP KB munkatársa, Csikós József, a KISZ KB agitációs és propagandaszakosztályának helyettes vezetője és Horváth Lajos, a KISZ megyei bizottságának titkára is. Az elnök, Karsai Árpád né üdvözlő szavai után Krasznai Mihály, a KISZ szegedi járási bizottságának titkára fűzött szöveges kiegészítést az írásbeli beszámolóhoz, majd Papp Szilveszter, a járási bizottság pénzügyi ellenőrző bizottságának elnöke tartotta meg beszámolóját. Ezután Krasznai Mihály a KISZ KB kitüntetéseit nyújtotta át. Kiváló Ifjúsági Vezető kitüntetését kapott dr. Tanács Lajosné újszentriváni ifjúkommunista. Aranykoszorús KISZ-jelvényt kitüntetését kapott Deák Ibolya, Tanács Imre és Vigh István.

(Acs S. Sándor felvétele)

Az értekezlet résztvevőinek egy csoportja

hamarabb és körültekintőbben végezzék el. Dénes László, a domaszéki KISZ-csúcsvezetőség titkára az ifjúsági törzsgárda hiányát vette fel.

Horváth Lajos, a KISZ Csongrád megyei bizottságának titkára elismeréssel szövegezte a járás ifjúkommunistáinak elmúlt kétévi munkáját. Javasolta, hogy az alapszervezeti vezetőségválasztó taggyűlések és a küldöttértekezlet dokumentumait a jövőben az alapszervezetek munkadokumentumként kezeljék.

A délutáni ülés első felszólalója, Hegedűs István kisteleki gimnazista a középiskolai alapszervezetek munkáiról szövegezte. Szabó László, a pusztaszeri KISZ VB tagja az ifjúsági szocialista brigádok munkájának fontosságát hangsúlyozta.

Következő felszólaló dr. Kovács József, a szegedi járási pártbizottság első titkára volt. Bevezetőjében elismeréssel nyilatkozott a fiatalok munkájáról. Hangsúlyozta a tanyai fiatalokkal való foglalkozás fokozásának erősítését. Elmondta, hogy több tudatosra van szükség a KISZ-szervezetek pártirányításában. A párt politikájának gyakorlati végrehajtásába kell jobban bekapcsolódni az ifjúságnak. Hozzászólásában részletesen szövegezte a járás fiataljai körében tapasztalható ideológiai-tudati hiányosságokról, negatív vonásokról, majd azokat a feladatokat vázolta, melyek legsürgetőbb munkát róják a járás ifjúkommunistáira.

Kedves színfoltja volt a járási küldöttértekezletnek, amikor egyenruhás úttörők köszöntötték az értekezlet résztvevőit. A küldöttértekezlet utolsó három felszólalója a tiszaszigeti Barnóczki Attila, az öttömösi Bata

Ferenc és a balástyai Nagy Huszár Tibor volt. Krasznai Mihály válasza elismeréssel szövegezte a járási bizottság 39 tagját és a héttagú Pénzügyi Ellenőrző Bizottságot. A küldöttértekezletet követően a járási bizottság első ülésén sorából megválasztotta a 11 tagú végrehajtó bizottságot.

A KISZ szegedi járási bizottságának titkára ismét Krasznai Mihály lett. A végrehajtó bizottság tagjai: Bata Ferenc (Öttömös), Czifra László (Deszk), Csányi Mária (Balástya), Gera Mária (Kistelek), Karsai Árpád (Járási Hivatal elnökhelyettese), Körmenyi György (Sándorfalva), Lovász József (Járási úttörőtítkár), Németh Imre (Domaszék), Szabó László (Pusztaszer) és Tajti Anna (Üllés). A Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke ismét Papp Szilveszter lett.

A szegedi Cselekvés Iskolája

Összefoglalóan így nevezi a neveléstörténet azokat a pedagógiai törekvéseket, amelyek a szegedi Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola gyakorló iskolájában a tanárok munkáját, jellemzték 1929-től 1944-ig. A pedagógia haladó hagyományai között számon tartott törekvések el elsősorban a Cselekvés Iskolája című, 1933-tól 1944-ig Szegeden megjelenő pedagógiai folyóiratban munkálták ki, és összegezték a gyakorló iskola tanárai dr. Kratochvil Dezsőnek, az iskola igazgatójának és a folyóirat szerkesztőjének irányításával. A folyóiratnak, illetve az akkori szegedi tanárok működésének a tanárképzés fejlődésében játszott szerepe rendkívül jelentős. Erről a témáról rendeztek tudományos ülést a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola dísztermében tegnap, szerdán délután. Az ülésen dr. Simon Gyula, a Magyar Pedagógiai Társaság főtitkára tartott előadást. Megkértük, foglalja össze, melyek a legfőbb jellemzői a szegedi Cselekvés Iskolájának.

A folyóirat címe tulajdonképpen névadója a pe-

Magánügy-e a magánház?

Tervek és tervezők

Alighanem igaz az a megjegyzés, hogy hazánkban a futballhoz és az építészethez mindenki jól ért. Távoli rokonomok is hozzáálltak egy családi ház felépítéséhez. Tőle érdeklődtem:

— Ki tervezte az épületet?

— Én, saját magam — válaszolta büszkén. Tekintetéből sugárzott a meglepődöttség. Ha gondolatait is rögzíthettem volna, ilyesmi megjegyzést kapok: lám, ti városiak, azt hiszitek, hogy a falusi ember semmihez sem ért, azért, mert nekem nincs egyetemi diplomám, még tudok házat tervezni.

— Jó, jó, de vannak bizonyos előírások. Akármilyen tervezhet lakóépületet — mondtam.

— Az igaz — válaszolt, majd mutatójával a homlokára bökött, hogy van ott ész is, tudja ő a szabályokat —, de én csak a tervet rajzoltam le, a kőműves mester meg aláírta.

Elmagyarázta tervezői munkáját. Elment egy cimborájához, aki előző esztendőben építkezett, ott lemért a házat és felrajzolta.

Csak „jogosítvánnyal”

Korábban semmi akadály nem volt annak, hogy bárki tervezzen családi házat, mivel 1958-ig erre a rendelkezés is lehetőséget adott. Tizenöt évvel ezelőtt nyúltak bele a darázsészekbe és elrendelték, hogy magánépítők részére csak olyan szakember készíthet tervet, akit bejegyeztek az Országos Tervezői Névjegyzékbe. Tehát, csak jogosítvánnyal rendelkező rajzolhatta meg a leendő lakóház formáját. Ez a megkötöttség előrelépést jelentett a korábbi állapotokhoz képest, de még mindig nem volt megfelelő. 1967-ben tovább differenciálták a tervezői jogosultságot. Ennek a szabályozásnak a lényege: a szigorúbb és differenciáltabb képesítési követelmények előírása, a magántervezési tevékenység irányításának decentralizálása, a magántervezés műszaki színvonalának emelése, a szakszerűség és a korszerű

lakáskultúra előmozdítása céljából. S hogy még jobban garantálják a jobb munkát, megalakultak a Magántervezési Szakértői Bizottságok is. Az EVM építészeti és építésfelügyeleti főosztályának kiadványa pontosan részletezi a magántervezés rendszerét.

A, B, C, D kategóriák

Az említett miniszteri rendelkezés négy kategóriába sorolja a magántervezőket képesítésük szerint.

Az „A” kategóriába az okleveles mérnökök tartoznak, akik általában nagy hozzájárulással és felelősséggel képesek megoldani a tervezői feladatokat. Akik ebbe a kategóriába tartoznak, bármilyen épületet és bárhol tervezhetnek. A „B” kategóriába kerültek az építőmesterek és a felsőfokú építőipari technikumot végzett szakemberek. Ebben a kategóriában sajnos igen kevesen vannak, s így nem gyakorolnak jelentősebb befolyást a magántervezésre. Pontosan meghatározza a rendelkezés, hogy tevékenységi körük a 6 méternél nem nagyobb belső fesztávolságú és legfeljebb háromszintes épületeket tervezhetnek az ország bármely részén. Ezzel a kategóriájuk nincs is különösebb probléma, mint ahogyan az elsővel sincs.

Népesebb a következő csoport, a „C” kategória, amelynek tagjai általában az építőipari technikusok. Nagy létszámuk, a vidéki építettköz való közelségük következtében valósággal uralkal a mezőnyt. Képztségük elsősorban a kivitelezés irányítására készíti fel őket. Terveket is készítenek ugyan, de munkájuk minőségében igen nagy a tolerancia, a legkiválóbbtól a legprimitívig. Csak két-szintes épületig tervezhetnek azon a területen, ahol a névjegyzékben szerepelnek. A „D” kategóriába a kőművesmesterek kerültek felvételükkel. Bár sokan vannak, mégsem mondható meghatározónak tervezői tevékenységük. Sajnos terveik többsége elég kezdetleges, rossz megoldású, fázistoló. A kőművesmesterek, akik a névjegyzékben szerepelnek, földszintes házat tervezhetnek.

Forma és tartalom

Akár melyik oldalról is közelítünk a magánépítkezésekhez, nyugodt lelkiismerettel kijelenthetjük, hogy a tervező szakember döntően befolyásolhatja a felépítendő házak formáját és tartalmát. De csak befolyásolhatja! De miért nem teszi? Ezt kérdeztem én is a szegedi városi tanács építési osztályának szakembereitől, akik sajnálattal mondták, hogy a benyújtott terveknek mindössze 20 százaléka üti meg az elvárható színvonalat. „Megalkusznak a tervezők” — válaszolták.

Tovább firtattam: ha megalkusznak a tervezők, ne hagyja jóvá a szakértői bizottság, illetve az építési hatóság. Ott is megalkusznak, szemet hunynak? Igen, ha közben egy kicsit csóválják is a fejüket. A sátorotetős házról a szakemberek, akik valamennyire igényesek, szeretnék mindenkit lebeszélni, mégis ezer, családi házból 990 sátorotetős. Mi ennek az oka? Az, hogy nincs olyan rendelkezés, amely tiltaná a sátorotetős lakóház felépítését. Ilyen rendelkezést nem is lehet hozni.

A tervezőnek nem szabadna mechanikusan dolgozni. Elvárható egy képzett építész, hogy kissé pedagógus is legyen. Mielőtt hozzáfogna a lakóház megtervezéséhez, ismerje meg a családot, annak körülményeit, a családtagok foglalkozását, érdeklődési körüket, s az ismeretek birtokában próbáljon tanácsot adni. Építész-mérnök barátom mesélte, hogy nemrégiben felkereste őt egy zánkányszéki férfi, aki családi házat akart tervezetni. Kora reggeltől késő estig gyözködte, megpróbálta lebeszélni egy korszerűtlen ház megvalósításáról, de a bácsi nem állt kötélnek. „Letettem a ceruzát, és nem vállaltam.” De elvállalta más.

Két kocka egy méter

Aranyos esetet idéz az említett tanulmány, amelyet a miniszteri főosztály adott közre. A család főkiétepe általános iskolás fiának számtanfűzetéből a középső lapot és lerajzolta milyen családi házat kíván felépíttetni. A négyzet alapú rajzhoz odairta: „Két kocka felel meg egy méternek. Nagyon szépen megkérem, ezt így fogadják meg. Tehát így kérem megrajzolni, aztán a többi az én dolgom. Semmit sem változtatson rajta. Nagyon szeretném, ha minél előbb így, ahogyan van, elkészülne a tervrajz és vízszakszámom. A többi intézem magam.” Hát így készülne a családi házak tervrajza? Sajnos nagyon sok lakóház így születik. A tervezői névjegyzékben szereplő szakember pedig — tisztelet a kivételnek — megrajzolja, aláírja, s csak arra vigyáz, hogy betartsa az utasítást: két kocka egy méternek felel meg.

A ház felépül, és utána már késő a bánat, ha egyáltalán megbánja a tulajdonos. A magántervezési szakértői bizottságok belealoznak az elkészült, rajzokba és tanácsot adnak, hogy itt és ott miképpen érdemes megváltoztatni a tervet. Van, aki elfogadja, van, aki rá sem hederít. Az építési hatóság szakemberei mérlegelnek és vagy kimondják az igent, vagy nem. Kérdés persze az is, hogy a hatóság meddig szólhat bele a magánépítkezésekbe, milyen mélységig határozhatja meg egy családnak, hogy háza ilyen, vagy olyan legyen? Túlságosan nagy beleszólás nincs, legalábbis rendelkezés nem határozza meg, hogy meddig a józilis, s nem mondhatják ki határozattal, hogy Kovács Jánosék családjának mennyivel jobban megfelelne egy nyeregtetős épület, amelynek a padlástér is használni lehetne. A tanács építési osztályának képviselője így fogalmaz:

— Engedélyezni kell a lakásépítési tervét, amíg az nem megy a megvalósítás rovására.

Talán ha tágabb lenne a jogkör, és szigorúbbak a követelmények, akkor a hatóság eredményesebben befolyásolhatná a jelenlegi építkezéseket, formálhatná környezetünket. Összedűközésre a hatóság és az építetők között akkor kerül sor, ha egészen kirívó eset fordul elő, ilyenkor megtagadják az építési engedélyt. Ha egy névjegyzékben szereplő tervező sorozatosan megsérti a szabályokat, megvonják tőle a működési engedélyt, törlik a listáról. Aki pedig csak a nevet adja a rajzra, azt mindenképpen fegyelmi elé állítják. Legközelebbi írásainkban felkeressük azokat, akik építkeznek.

Gazdag István

Nehéz hajózás

Az alacsony vízállás megfeszített munkára készítette a dunai hajóút kitzúzó szolgálatot. A folyó legnehezebben hajózható, Pozsony és Szob közötti szakaszán a szlovák és a magyar vízügyi szervek az elmúlt napokban az egész kitzúzó flottát mozgósították. Szerdán délre befejezték a

hajóutat mutató bóják és más jelek elhelyezését, elvégezték a gázlók megfelelő kitzúzását is. A magyar fél által ellenőrzött szakaszon — Gönyű és Szob között — öt gázlót találhat. Gönyű és Pozsony között több mint tíz gázlót tartanak nyilván.